

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

701214

ODENSE AARSKURSUS
FOR LÆRERE

LÆSEAARET 1946—47

VED
FORSTANDER
AXEL E. NIELSEN

1947

POUL HVIDHJELMS BOGTRYKKERI
ODENSE

Almindelige Oplysninger

Odense Aarskursus for Lærere oprettedes af Lærerkredsene 32 og 32 C i 1934 under Navnet Odense Lærerkursus. Kursus var da nærmest en Organisering af den Videreuddannelse, som Odenselærerne hver for sig arbejdede paa.

Under 8. November 1940 har Undervisningsministeriet anerkendt Odense Aarskursus som berettiget til i Fagene Engelsk, Tysk og Fransk at give en Undervisning svarende til den, der meddeles paa Statens Lærerhøjskoles 1. Aarskursus i disse Fag, saaledes at der for Kursister, der har gennemgaaet Undervisningen paa tilfredsstillende Maade, udstedes Vidnesbyrd, der giver Adgang til at søge Optagelse paa Statens Lærerhøjskoles 2. Aarskursus og Fjernstudiekursus i de nævnte Fag. Endvidere har Ministeriet under 15. Marts 1941 anerkendt Odense Aarskursus som berettiget til i Faget Sløjd at give en Undervisning svarende til den, der meddeles paa de anerkendte Sløjdskolers Begynderkursus, og den 27. April 1942 har Ministeriet midlertidigt ændret Reglerne for Sløjdskolernes 2. Kursus saaledes, at dette nu ogsaa kan tages uden for Sløjdskolerne. Den 8. Maj 1942 godkendte Ministeriet, at der ved Odense Aarskursus oprettedes et Skolekøkkenkursus omfattende samme Undervisningsstof og Timetal som Undervisningen paa de Seminarier, hvor Skolekøkkengerning kan træde i Stedet for Specialelæsning. Endelig har Ministeriet den 26. Februar 1944 meddelt, at ogsaa Matematik kan henregnes til de Fag, i hvilke der kan gives en Undervisning, der anerkendes som svarende til 1. Aarskursus paa Statens Lærerhøjskole.

Med denne ministerielle Anerkendelse er Odense Aarskursus ikke blot Odenselærernes Kursus. Dets Virkekreds er nu Odense og Assens Amter med Købstæder, og Kursusledelsen er i 1941 ændret saaledes, at Bestyrelsen bestaar af 8 Medlemmer; de to Lærerkredse i Odense vælger to Medlemmer. Omraadets øvrige Lærerkredse vælger to Medlemmer, Kursisterne vælger ligeledes to Medlemmer. Endvidere tiltrædes Bestyrelsen af Skoledirektøren i Odense og Amtsskolekonsulenten, Bestyrelsen ansætter en lønnet Forstander og vælger to Revisorer, en for Landkredsene og en for Bykredsene.

Kursusbestyrelsen

Bestyrelsen bestaar af Skoledirektør S. P. Fredebo (Formand), Amtsskolekonsulent Christoffer Hansen (Næstformand), Kommunelærer Henning B. Andersen, Odense, Førstelærer Kaj Hauge, Aarup, Kommunelærerinde Frk. Anna Hjelme, Odense, Førstelærer Carl Madsen, Viby, Kommunelærerinde Frk. Else Zeuthen, Odense, og Kommunelærer Axel E. Nielsen, Odense, der tillige har den daglige Ledelse af Kursus. Førstelærer P. Rosenlund, Ravnebjerg, og Overlærer Frk. Lilly Svane, er Revisorer.

Betaling for Undervisningen

Kan Tilskudene fra Stat, Amt og Kommune ikke dække alle Driftsomkostningerne, indbetaler Kursisterne gennem maa- nedlige Bidrag, hvad der maatte mangle.

Indmeldelse og Udmeldelse

Almindeligvis er Indmeldelse til et Kursus bindende for hele Semestret. Skriftlig Udmeldelse kan dog ske i Semestret, naar særlige Grunde taler derfor, men maa da ske med fuld Maanedes Varsel.

Aarets Arbejde

De fleste Kursus har haft Lokaler paa Vestre Skole, men af forskellige Grunde maatte dog nogle Kursus afholdes paa Mulernes Legatskole, Munkebjergskolen, Pigerealskolen, Østre Skole, Sct. Knuds Gymnasium og Teknisk Skole.

Henimod Vinterens Slutning maatte Skolerne lukke paa Grund af Brændselsmangel, og vi stod uden Lokaler. Det lyk- kedes dog at faa Tag over Hovedet dels paa Frk. Jørgensens Drengeskole, dels hos Kursusledere og Kursusdeltagere, saa de fleste Kursus, deriblandt alle de statsanerkendte, kunde gennemføres.

Der har i det forløbne Aar vist sig stor Interesse for at faa oprettet Aarskursus ude i Søkøbstæderne. Et Aarskursus i Engelsk i Middelfart kan betragtes som en Kendsgerning, saa- fremt der kan skaffes en Lærer, og i Assens og Kerteminde bli- ver der sikkert ogsaa oprettet Aarskursus i Engelsk i det kom- mende Aar.

Lærere ved Kursus

Følgende Lærere har i det forløbne Aar været knyttet til Odense Aarskursus: Overlærer G. Balsløv (Mikroskopi), Lek- tor E. Beyer (Fysik), Kunstmaler Albert Elmstedt (Udvidet Fri- haandstegning). Adjunkt Aage Grønkjær (Fransk), Adjunkt Jørgen Hæstrup (Historie), Kommunelærerinde Frk. Elsa Hell- strøm (Skolekøkkengerning), Lektor Frk. I. Jacobsen (Engelsk), Adjunkt M. Møller Jørgensen (Matematik), Kommunelærer M. Larsen (Smaasløjd), Lektor G. Leidersdorff (Erhvervsgeografi), Overlærer M. Mathiassen (Fysiksløjd), Forstander cand. mag. K. V. Møllerup (Matematik), Adjunkt M. Bojsen Mortensen (Naturhistorie), Lektor Otto Nielsen (Engelsk), lægeautoriseret Talelærerinde Frk. Inger Penther (Lyd- og Taleøvelser), Orga- nist Kai Sensnius (Sang), Adjunkt H. L. Skjødt (Dansk Littera- tur og Svensk).

Kursisterne

Paa 23 Kursus er indmeldt 231 Kursister.

Der er uddelt 23 statsanerkendte Afgangsbeviser.

Undervisningsstoffet

I de enkelte Fag er der gennemgaaet følgende:

Dansk Litteratur

Adjunkt H. L. Skjødt. Ialt 24 Timer

I Kerteminde afholdtes den første Uge i Juli 1946 et Kursus for Lærere i dansk Litteratur. I Foredragsform blev Hovedforfattere og Hovedværker fra Tiden 1840—1940 gennemgaaet. Der blev lagt Vægt paa at ridse den europæiske Baggrund op for hver af de Epoker, som det paagældende Aarhundrede naturligt kan inddeles i, ligesom Forfattere og Værker stedse blev betragtet baade fra historiske, kulturelle og idehistoriske Synspunkter. Hensigten var at lade hvert af de gennemgaaede Hovedværker ligesom i eet Punkt samle de vigtigste af de Linier, der var karakteristiske for den paagældende Epokes Aandsliv. Samtidig søgtes ogsaa fastholdt en Sammenhæng paa langs af Stoffet, saaledes at de vigtigste Linier i dansk Litteratur fra 1840 op til vor egen Tid traadte saa klart frem som muligt.

Svensk

Adjunkt H. L. Skjødt. 1½ Time ugentlig

Flg. Tekster er gennemgaaet:

Pär Lagerkvist: Bödeln; Segerstedt: Udvalg af „I dag“; Gunnar Tideström: Lyrik från vår egen tid; nogle Hovedpunkter af A. K. Ottelin: Vårt samhälle samt Olaf Holst: Svensson og Sørensen. Desuden er læst en Del svenske Aviser, et Nummer af „Julstämning“ samt forelæst og gennemgaaet en Række af svensk Litteraturs mest typiske Digte.

Svensk Grammatik, Lydlære og Ordforraad er behandlet.

Engelsk I

Lektor Otto Nielsen. 3 Timer ugentlig

Rosenmeier: A Modern English Omnibus Side 38—102.

Ad. Jensen: Engelske Stiløvelser for Realklassen.

Knud Herløv: Engelsk Grammatik. Otto Jespersen: Engelske Lydskriftstykker.

Engelsk II

Lektor Otto Nielsen. 3 Timer ugentlig

Rosenmeier: A Modern English Omnibus Side 107—167.

Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiets øverste Klasser.

Knud Herløv: Engelsk Grammatik. Otto Jespersen: Engelsk Fonetik ved Helweg-Møller.

Engelsk III

Lektor Otto Nielsen. 3 Timer ugentlig

John Galsworthy: Loyalties. Udvalgte Stykker af Bøgholm and Lawnsen: Modern England. Stiløvelser og Stil efter Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiets øverste Klasser.

Knud Herløv: Engelsk Grammatik.

Otto Jespersen: Engelsk Fonetik ved Helweg-Møller.

Engelsk Faglærerhold A

Lektor Otto Nielsen. 3 Timer ugentlig

V. Østerberg: A Hundred English Poems.

Een Stil om Ugen efter Bodelsen: 65 engelske Stile. Mundtlige Stiløvelser efter Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiets øverste Klasser.

A. C. Bodelsen: The Government and Institutions of England.

Otto Jespersen: Engelsk Fonetik ved Helweg-Møller.

Engelsk Faglærerhold B

Lektor Frk. I. Jacobsen. 4 Timer ugentlig

V. Østerberg: A Hundred English Poems Side 38—137. Litteraturhistorie paa Grundlag af W. H. Hudson: An Outline of English Literature samt K. Thaning: Engelske Forfattere og K. Bredsdorff: From Beowulf to Kipling. Med G. Townsend Warner: A Brief Survey of British History som Grundlag er Englands Historie gennemgaaet. Mundtlige Stiløvelser efter Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiets øverste Klasser: Artiumsstilene. Skriftlige Øvelser efter C. A. Bodelsen: 65 engelske Stile.

Fransk II

Adjunkt Aage Grønkjær. 3 Timer ugentlig

Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog Side 55—Bogen ud.

N. Chr. Nielsen: Fransk Skolegrammatik. Samme: Franske Stiløvelser I. Ex tempore er læst Maupassant: Contes choisis.

Fransk III

Adjunkt Aage Grønkjær. 3 Timer ugentlig

Henrik Madsen: Moderne franske Forfattere.

N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser I. Samme: Fransk Skolegrammatik.

Alle Deltagerne har overværet Undervisningstimer i Fransk i 1. G. paa Sct. Knuds Gymnasium.

Fransk for Viderekomne

Adjunkt Aage Grønkjær. 2 Timer ugentlig

Henriques og Willemoës: Fransk Litteratur i Udvalg.

Hertog: Repolissez votre francais (Taleøvelser).

N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser II.

Matematik I

Adjunkt M. Møller Jørgensen. 3 Timer ugentlig

Efter Julius Petersens System ved Albert Kristensen er gennemgaaet Aritmetik og Algebra I til Side 102 samt Plangeometri og Trigonometri til Side 57.

Der er regnet 6—8 Opgaver ugentlig.

Matematik III

Forstander cand. mag. K. V. Møllerup. 3 Timer ugentlig

Efter Jul. Petersens System ved Albert Kristensen er gennemgaaet Bog 7 Stereometri og Bog 2 Aritmetik og Algebra II.

I Tilknytning til Stoffet er løst 6—7 Opgaver ugentlig, væsentlig Eksamensopgaver fra matematisk-naturvidenskabelig Studentereksamen.

De første 6 Bøger af Euklids Elementer er læst kursorisk, og Problemer vedrørende den elementære Matematik er behandlet, naar Lejlighed dertil frembød sig.

Efter Ønske fra Kursusdeltagerne er i Slutningen af Semestret ud over det anordnede Pensum gennemgaaet Differential- og Integralregning (Jul. Petersens System Bog 6).

Historie

Adjunkt Jørgen Hæstrup. 2 Timer ugentlig

I Forelæsnings- og Samtaleform er gennemgaaet Hovedpunkter af Verdens- og Nordenshistorien efter 1914 med særligt Henblik paa udenrigspolitiske Forhold. Som Grundlag er benyttet Poul Holt: Verdenskrigenes Tidsalder og Blomberg og Hæstrup: Nordens Historie.

Naturhistorie

Adjunkt M. Bojsen Mortensen. 2 Timer ugentlig

Paa Grundlag af Boas: Lærebog i Zoologien er gennemgaaet: Trævlemunde, Fisk, Padder, Krybdyr og Fugle.

Efter Krogh: Fysiologi er gennemgaaet, Legemetts kemiske Bestanddele, Næringsstoffernes Fordøjelse og Opsugning, Kredsløbet og Blodet, Næringsstoffernes Nedbrydning, Aandedrættet, Urinen og Urinsekretionen.

Erhvervsgeografi

Lektor G. Leidersdorff. 1 Time ugentlig

Til en Begyndelse er givet en Oversigt over de klimatiske Forhold paa Jorden med det deraf følgende Planteliv, hvilken Oversigt maa anses for nødvendig for Forstaaelsen af de geografiske Fænomener og deraf flydende commercielle Muligheder. Derefter er Erhvervsgeografien gennemgaaet med Andersens og Vahls samt Hellner og Humlums Bøger som Grundlag. Der afsluttedes med en Oversigt over Handel og Trafikforhold.

Fysik

Lektor E. Beyer. 1½ Time ugentlig

Paa Grundlag af Sundorph: Lyslære for Gymnasiet fortsattes og afsluttedes, Gennemgangen af Lyslæren. Derefter behandlede Bølgeteori og Lydlære efter sammes: Mekanisk Fysik.

Fysiksløjd

Overlærer M. Mathiassen. 2 Timer ugentlig

I Løbet af ca. 50 Timer er der fremstillet nogle simple Apparater til Brug ved Undervisning i Afsnittene om Magnetisme og Elektricitet, nemlig: Forskellige Magnetnaale, Galvanoskop, Telegrafnøgle, Elektromagnet, beviklet Anker til Grundforsøg over Induktion, Elektromotor samt Model af Lysinstallation i et Hus.

Lersløjd

Kommunelærer M. Larsen, ialt 20 Timer

Undervisningen har omfattet: 1) Grundformerne: Kugle, Cylinder, Prisme, Kegle og Pyramide. 2) Disse Grundformers Anvendelse til Udformning af a) Naturformer: Planter, Frugter, Dyr o.s.v. b) Kulturformer: Bygninger, Krukker, Redskaber o.s.v. 3) Friere Udformning af sværere Natur- og Kulturformer, Relieifarbejder. 4) Farvning af Lerarbejder.

Mikroskopi

Overlærer G. Balsløv, ialt 10 Timer

1) Fremstilling af „Værktøj“; Gennemgang af Mikroskop-typer; Gennemgang af Mikroskopet, dets Pasning og Brug. 2) Fremstilling af Præparater: En Serie Insektpræparater: Behandling med Natriumhydroxyd, Alkohol, Xylol, Indlægning i Canada-Balsam og Dammarharpiks. Emner: Øje af Honningbi, Vingepar af do., Samleben af do., Tunge af do. Af Vandkalv: Aandehul og Aanderør. Af Faarekylling: Tyggemave. Af Ederkop: Giftkroge og Spindevorter. Præparat af Springhaler. Endvidere en Serie Plantepræparater: Paavisning af Fedtstof i Hasselnød, Paranød, Frø af Ricinus ved Farvning med Sudan III. Paavisning af Proteinstoffer i Paranød ved Farvning med Eosin-Picrinsyre eller Nigrosin-Picrinsyre. Indlægning i Glycerin-Gelatine og Balsam.

Udvidet Frihaandstegning

Kunstmaler Albert Elmstedt, 2 Timer ugentlig

Eleverne har arbejdet med forskellige Materialer: Kul, Pen, Blyant og Akvarel. Som Modeller har der været benyttet Gipsafstøbninger af ældre Skulptur og Træskulpturer laant fra Møntergaardens Samlinger, og der har været arbejdet efter Grene, Blomster og Sommerfugle m. m. fra Odense tekniske Skoles Modellsamlinger. I Læsearets sidste Maaned har Eleverne tegnet Studier i fri Luft i Nærheden af Odense.

Sang

Organist Kai Senstius, Ialt 10 Timer

En Timeplan er kort gennemgaaet. Der er væsentligst arbejdet med Grundprincipperne for Kordirektion.

Skolekøkkengerning

Kommunelærerinde Frk. Elsa Hellstrøm og Lektor E. Beyer, ialt 200 Timer

Kursus afholdtes i Sommerferien 1946 og omfattede første Halvdel af det Undervisningsstof og Timetal, som er anordnet for de Seminarier, hvor Skolekøkkengerning kan træde i Stedet for Specialelæsning (praktisk Husgerning, Næringsmiddellære; Varekundskab og Kemi).

Lyd- og Taleundervisning

Diplom. lægeaut. Talepædagog Frk. Inger Penther, ialt 20 Timer

Paa Skoledirektørens Foranstaltning afholdtes i Maanederne November—Marts et Kursus i Lyd- og Taleøvelser i Henhold til ministeriel Vejledning af August 1942. Kursus var oprettet for Vikarer ved Odense Skolevæsen, men en Del fastansatte Lærerinder og Lærere deltog gennem Odense Aarskursus gratis.

Regnskab for Odense Aarskursus 1946-47

Indtægter			Udgifter		
Beholdning den 15. Maj 1946.....	5298	05	Lærerløbninger	10853	95
Indbetalt af Kursisterne.....	5512	25	Forstanderløb	900	00
Tilskud fra Staten.....	2337	70	Rengøring af Undervisningslokaler...	609	73
" " Odense Amts			Telefon, Aarskrift, Tryksager m. m. ...	421	66
Skolefond 1947-48..	2000	00	Bidrag til Sammenslutningen		
" " Assens Amts			af Provinskursus.....	115	50
Skolefond 1947-48..	1000	00	Beholdning den 15. Maj 1947.....	5993	70
" " Odense Kommune.....	2675	00			
Indvundne Renter	71	54			
	18894	54		18894	54

Odense, den 15. Maj 1947

Axel E. Nielsen

Regnskabet er revideret og fundet i Overensstemmelse med Bilagene, Kassebeholdning og Bankbog er forevist.

Ravnebjerg, den 3. Juni 1947

P. Rosenlund

Odense, den 3. Juni 1947

Lilly Svane